

Được UNESCO công nhận năm 1994, công nhận mở rộng năm 2000.

Di sản Thiên nhiên, thẩm mỹ tiêu chí số: 1, 3

Với diện tích 1553km²; 1969 hòn đảo chập chững dài theo bờ biển Quảng Ninh, Việt Nam chỉ có một giá trị ngoại giao, quốc tế, mang tính toàn cầu trong đó nổi bật là hai giá trị công nghệ quan trọng, đã được đưa vào danh sách Thế giới Giáo dục, Khoa học và Văn hóa thế giới (UNESCO) hai lần tôn vinh là Di sản thiên nhiên thế giới (Lần 1 vào năm 1994, Lần 2 vào năm 2000). Khu vực Di sản được UNESCO công nhận là nơi tập trung nhiều đảo đá, hang động, bãi tắm và di sản tích 434km² gồm 775 hòn đảo, trong đó 441 hòn có tên. Không còn nghi ngờ gì nữa, Việt Nam Long thực sự là một kỳ quan thế giới, đúng như sự suy tôn trong cuốn sách "Những kỳ quan thế giới" (Le merveilleux du Monde) của Nhà xuất bản Hachette năm 1950.

Như một kho báu khoáng sản, vĩ đại, Việt Nam Long còn mang nhiều giá trị khác: Đa dạng sinh học, lịch sử - văn hóa, khoáng sản, kinh tế... Việt Nam Long từ lâu đã trở thành địa điểm nghiên cứu của nhiều ngành khoa học: Hải dương học, Dân tộc học, Sinh vật học... Danh tiếng Việt Nam Long chỉ có một giá trị bí ẩn trong lòng, mà khi du khách đến Việt Nam Long còn chỉ có một sự sống sót trong công nghệ này đây thì đã biến những bí ẩn chỉ có trong trí tưởng tượng thành hiện thực.

Việt Nam Long là một tác phẩm nghệ thuật của thiên nhiên, một sự kết hợp giữa điều kỳ diệu và hài hòa, là sự hài hòa, uyển chuyển giữa các màu sắc và hình khối và không gian... được biểu hiện

bởi hàng ngàn đảo trên mặt biển xanh màu ngọc bích, lung linh. Vịnh hoành tráng, khêu mở, vịnh duyên dáng, thơ mộng. Những khối đá nhô ra rác rưởi công viên nổi trên biển. Những hình thù khác nhau như có bàn tay sắp đặt "cảnh tình" cảnh tạo hóa khéo léo trí tuệ tạo nên vô hạn cảnh đẹp. Hòn Đỉnh Hương làm người ta lên tiếng ngợi khen chí bền bỉ đứng cùm cảnh dân tộc ngày nào thắp nén hương mà thờ nguyện gìn giữ cảnh đẹp này trước giặc xung trận, Hòn Gà chọi lại có mặt chiêu sâu triết học. Cảnh mặt trời xuống Phố Hàng Đông thâm thúy, cảnh kính, cảnh mặt nước thuyết Âm dương ngũ hành tạo bao điều kỳ diệu nhìn vào đó thôi con người không còn gì dằn lòng nào nữa. Và cảnh những hòn trôi giạt như chiếc gai vàng cảnh mặt trời xuống biển đã qua đi, có những hòn hao hao như dáng lòng gù cảnh Bà mẹ Việt Nam.

"Mặt trời xuống biển con người trở về với miền thơ mộng gian thanh thanh cảnh quá khứ, mặt trời nâng cao dáng vóc tâm hồn cảnh người lên với những miền không gian khôn cùng".

Cái đẹp vĩnh cửu, vĩ đại của Hạ Long được tạo nên từ 3 yếu tố: Đá, Nước, Bãi trời. Đây là một "độc bản" cảnh thiên nhiên dành cho Hạ Long mà cảnh nào trên thế giới có được. Những đảo đá nhô trên biển giống như những người lính gác trên mặt Vịnh, lại giống như đàn Thiên nga đang bơi lội trên biển. Ai đó coi Vịnh Hạ Long như một "hòn non bộ" của Thế giới.

Cảnh đẹp Vịnh Hạ Long không chỉ phô bày núi, biển, trời mà những hòn đảo đá cũng chứa đựng trong lòng tác phẩm điêu khắc tinh xảo được tạo ra. Đó là những hang động đa dạng, phong phú: Động Thiên Cung châu chấu, lòng lầy, hang Sừng Sốt hoành tráng, kho kho, tảng như "nhà hát lớn"; hang Đầu Gỗ được mệnh danh là "động của các quan"

Hàng ngàn đảo đá, hang động đưa con người tìm kiếm niềm vui, chia sẻ niềm vui buồn, những tình cảm lại.

Giá trị có ý nghĩa nhân văn là sự xuất hiện của con người. Con người cùng hòa nhập vào thiên nhiên. Cùng với thiên nhiên, con người sáng tạo ra văn hóa của mình. Những người Việt tìm thấy trong những di tích khảo cổ đã nói cho các nhà khoa học rằng: Quần thể Ninh nói chung, khu vực Việt Nam H Long nói riêng là một trong những cái nôi của người Việt cổ, Ba nền văn hóa nổi tiếng kết tiếp nhau đã được phát hiện ở khu vực này là: Văn hóa Soi Nhù, Văn hóa Cái Bèo và H Long. Nền Văn hóa H Long kết tiếp nền Văn hóa Hòa Bình- Bắc Sơn và có giá trị đặc biệt trong nền văn minh Việt cổ. Các nhà khảo cổ học đã xác định được nền Văn hóa Soi Nhù cách ngày nay 25000 năm đến 7000 năm. Các di tích của nền văn hóa này nằm ngay trong khu Di sản thế giới Việt Nam H Long. Nền văn hóa Cái Bèo cách ngày nay từ 7000 đến 5000 năm, là giai đoạn tiếp nối Văn hóa Soi Nhù và Văn hóa H Long. "Việc xác định được nền văn hóa Soi Nhù (có tuổi từ những người đầu tiên của nền văn hóa Hòa Bình và Bắc Sơn nổi tiếng thế giới) có một ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Trước hết, nó đã đẩy lùi được quá khứ lịch sử văn hóa của khu vực ít nhất lên tới 25.000 năm cách ngày nay. Nó đã cung cấp cho các nền Văn hóa Cái Bèo và H Long các giai đoạn sau có một nguồn gốc chắc chắn. Nếu trước đây người ta chỉ biết tới cuộc cách mạng nông nghiệp thì đá mới Việt Nam và Đông Nam á sau Văn hóa Hòa Bình và Văn hóa Bắc Sơn thì ngày nay với việc phát hiện Văn hóa Soi Nhù người ta còn biết thêm cuộc cách mạng khai thác biển trong các Văn hóa Cái Bèo và H Long sau Văn hóa Soi Nhù. Những điều này có ý nghĩa nhất là nó giúp lý giải và một truy vấn những văn hóa định hình những người Việt cổ và liên tiếp cho đến tận bây giờ trên vùng đất H Long. Trước tiên người Việt không chỉ biết đến kinh tế nông nghiệp mà còn biết đến kinh tế biển nữa".

Việt Nam H Long còn là nơi ghi dấu lịch sử dòng người và giai đoạn của dân tộc. Nơi chứng kiến bước chân của Hai Bà Trưng truy đuổi tàn quân Tô Định

qua vùng biển Việt Nam H Long năm 40 sau công nguyên. Từ năm 1149 vua Lý Anh Tông thành lập thành phố cổ ng Vân Đồn, trải qua những thăng trầm và những biến cố của lịch sử từ Lý, Trần, Lê... những người này trở thành trung tâm buôn bán, giao lưu văn hóa sớm nhất giữa ta và các nước trong khu vực. Việt Nam H Long ghi dấu 3 triều đại thế kỷ oanh liệt của quân và dân ta trên sông Bạch Đằng. Ngô Quyền chiến thắng quân Nam Hán năm 938, Lê Hoàn thắng Tống năm 981, Trần Hưng Đạo thắng quân Nguyên Mông năm 1288..

Và lịch sử cũng không quên ghi dấu những chiến thắng vang dội của quân và dân ta qua 2 cuộc kháng chiến chống Pháp, Mỹ báo về với vùng chiến biển trên Đông Bắc góp phần báo về đất nước cho Tổ quốc. Nét đặc đáo và hấp dẫn của H Long là sự xuất hiện của các cư dân làng chài trên Việt Nam. Họ chính là hậu duệ có tính kết thừa của một nền văn hóa đã xa xưa:

Nhân Văn hóa H Long. Bên chi phần toàn bộ cuộc sống dân này. Hiện nay có 4 làng chài: Cầu Văn, Ba Hang, Vòng Vàng, Cầu La nằm rải rác trên Văn H Long. Với kho bãi 300 ha, 3000 nhân khẩu. Những cư dân làng chài này có một truyền thống văn hóa đặc đáo, đặc sắc: hò, vè, hát giao duyên, hát chèo đặc trưng mang đậm yếu tố văn hóa Bên, là "đặc sắc" văn hoá cầu vùng H Long.

Nếu giá trị cảnh quan tự nhiên tuy đã tôn vinh khu Di sản phần ánh hình thái và màu sắc cầu viên ngọc quý thì giá trị đặc biệt xem là cầu trúc và chất liệu tạo nên viên ngọc quý. Lịch sử đặc biệt lâu dài cầu Văn H Long đặc biệt ít nhất trên 500 triệu năm với những hoàn cảnh đặc biệt khác nhau, với những biến đổi thoái, sụt chìm - biến đổi. Khu vực Văn H Long đã từng là biển sâu vào các kỷ Oovic - Silua, là biển nông vào các kỷ Cacbon - pecmi, biển ven bờ vào cuối kỷ Plaogen - đầu Neogen và trải qua một số biến đổi trong kỷ Nhân sinh. Văn H Long ngày nay mới được hình thành trong 7 - 8 nghìn năm qua. Những đặc điểm cầu đã phần có một biển tích tụ tầng đá vôi dày trên nghìn mét, trong khoảng 340 - 240 triệu năm trước, một thời kỳ xâm thực Karst kéo dài trên 20 triệu năm.

Văn H Long còn là một hình tượng với đặc Karst trải thành trong điều kiện nhiệt đới ẩm. Văn có quá trình tiến hóa Karst trải qua hàng triệu năm, nhờ sự kết hợp đặc biệt giữa các yếu tố như tầng đá vôi dày, khí hậu nóng ẩm, và quá trình nâng kiến tạo chậm chạp trên tầng thấp. Với sự bóc mòn cầu nước mưa và sự xâm thực cầu nước biển khi lên, xuống, đã tạo ra những tháp, những thung lũng, hệ Karst phong phú nhất thế giới và một hệ thống hang ngầm điển hình gồm 3 dạng: phát triển theo cầu trúc tầng ngầm, là các hang cầu nhớt, cao nhớt; phát triển có cầu trúc ngang, có đặc cao trung bình, tuổi chủ yếu vào cuối Pleistocenle. Các hang ngầm do nước chảy, bào khoét hình thành chủ yếu trong giai đoạn Honocence với những giá trị cao và hang ngầm hốc, đặc biệt hốc, hệ thống hốc...

Môi trường đặc biệt còn là nền tảng phát sinh các giá trị khác cầu Văn H Long như đa dạng sinh học, văn hóa, khảo cổ, lịch sử. Đa dạng sinh học là một yếu tố, một đặc điểm hợp phần cầu Văn H Long. Đây là nơi sinh sống của các loài động thực vật vô cùng phong phú, đặc biệt những loài quý hiếm. Văn H Long tập trung nhiều hệ sinh thái vùng biển nhiệt đới như: hệ sinh thái rừng

ngập mận, hồ sinh thái rừng san hô, hồ sinh thái tùng áng.

Theo thống kê, san hô ở đây có 163 loài, thực vật ngập mặn gồm 36 loài, thực vật đất liền gồm 81 loài, chim có 37 loài, có gần 1000 loài cá và 730 loài đã được đặt tên. Ngoài ra đã ví Vĩnh Hảo Long như một "vườn bách thú", một "thảo cầm viên" đầy quyến rũ.

Là một khu Di sản thiên nhiên thế giới, đồng thời là khu bảo vệ quốc gia có vị trí chiến lược về an ninh, quốc phòng, bên cạnh những giá trị to lớn trên, Vĩnh Hảo Long còn là vùng biển đảo có chèo thuyền ngắm to lớn và giao thông biển, du lịch, đánh bắt, nuôi trồng hải sản.

Vì vậy Vĩnh Hảo Long nói riêng, tỉnh Quảng Ninh nói chung đã, đang và sẽ trở thành một trung tâm du lịch, một khu vực phát triển nhanh chóng, sôi động và kinh tế, xã hội.

Nhờ tính chủ tâm và yêu cầu của việc bảo tồn, phát huy những giá trị Di sản này rất quan trọng, ngày 09-12-1994, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Ninh quyết định thành lập Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long. Đây là cơ quan chuyên môn, trực thuộc UBND Tỉnh, có trách nhiệm bảo tồn, phát huy những giá trị Vĩnh Hảo Long, trung tâm là khu Di sản thế giới được UNESCO công nhận. Về chuyên môn, BQL Vĩnh Hảo Long chịu sự chỉ đạo của Bộ Văn hóa - Thông tin và Ủy ban quốc gia UNESCO Việt Nam.

Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long sau 8 năm thành lập, xây dựng, phát triển, và quan trọng "vườn bảo tồn, vườn phát huy giá trị Di sản Vĩnh Hảo Long" đã từng bước khẳng định vai trò của mình đối với việc quản lý khi Di sản, thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ, phát huy giá trị Vĩnh Hảo Long song song với việc bảo tồn Vĩnh Hảo Long.

Với những biện pháp quản lý khu Di sản thế giới đang dần tiến hành đồng thời với việc triển khai thực hiện một số dự án tôn tạo hang động, thắng cảnh trên Vĩnh Hảo, hiện nay Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long đã góp phần tích cực giải quyết mâu thuẫn giữa bảo tồn Di sản và khai thác những tiềm năng lợi ích to lớn của Vĩnh Hảo Long. Mới đây, Dự án Bảo tàng sinh thái Vĩnh Hảo Long đã được Chính phủ phê duyệt, Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long trong thời gian tới sẽ phối hợp xây dựng một "Bảo tàng sống" quy mô đầu tiên ở Việt Nam. Bằng sự cố gắng nỗ lực của mình, Ban Quản lý Vĩnh Hảo Long đang cùng với các cấp, các ngành, các nhà khoa học, các tổ chức trong nước và quốc tế nghiên cứu, đưa xuất ý kiến để chuần chỉnh hệ thống

khoa học để trình UNESCO để nghị công nhận V nh H Long có để y để tiêu chuẩn (ii) tiêu chí của ch nh Di s nh thiên nhiên th gi i và theo tiêu chuẩn (v) tiêu chí của ch nh Di s nh văn hóa th gi i và i giá tr da d ng sinh học và văn hoá - lịch s , kh o c .

Giá tr Di s nh V nh H Long đã v t ra kh i ph m vi đ t n c, các v n đ qu n lý, b o t n, phát huy Di s nh đã v t ra kh i ph m vi m t t nh, vì v y, con ng i H Long nói riêng, con ng i Vi t Nam nói chung có trách nhi m r t cao c , n ng n . “Cùng v i các Di s nh th gi i khác trong c n c nh Di s nh qu n th ki n trúc C đô Hu , ph c H i An, thánh đ a M S n, Di s nh th gi i V nh H Long ch c ch n mãi mãi là n i l u gi và phát huy, khai thác nh ng giá tr to l n và vô giá v khoa học cùng nh ng đ i u k thú thiên nhiên cho đ t n c và nhân lo i./.